

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2020

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

ІІІ навчально-методична конференція ХНМУ

29 січня 2020 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ
С88

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 23.01.2020 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

С88 Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІІ навч.-метод. конф. ХНМУ (Харків, 29 січня 2020 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2020. – Вип. 10. – 236 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють студентоцентровані педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розраховано на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ

©Харківський національний
медичний університет, 2020

На відміну від існуючої парадигми традиційного навчання, новітні технології передбачають підвищення рівня самостійної роботи студентів в індивідуальному просторі, надаючи можливості для широкого спілкування з іншими студентами та спільного планування своєї діяльності [2].

Застосування у вищих навчальних закладах електронних технологій навчання сприяє модернізації педагогічної роботи й освітнього процесу в цілому; формує навички самостійного мислення та навички відповідальності, підкреслює індивідуальність кожного, а також знижує психологічні навантаження у студентів.

Таким чином, сучасні інноваційні технології сприяють підвищенню ефективності навчального процесу; забезпечують розвиток когнітивної діяльності студентів, формують їх зацікавленість станом світової науки та проведенням самостійних наукових досліджень. Невід'ємною частиною процесу інтенсифікації навчання є поєднання теоретичного матеріалу дисципліни з практичною діяльністю, надання можливості студентам перевірити засвоєну теорію в дії, максимально наблизитися до реальних умов її практичного застосування за допомогою досвіду клінічної роботи. Це дозволить ефективно підготувати студентів до майбутньої професійної діяльності.

Література:

1. Ануфрієв М.І. Вищий заклад освіти МВС України / М.І. Ануфрієв, О.М. Бандурка, О.Н. Ярмиш – Харків: Ун-т внутр. справ, 1999. – 369 с.

2. Кудинов Д.Н. Перспективы разработки автоматизированных обучающих систем / Д.Н. Кудинов // Современные проблемы науки и образования. – 2008. – № 6. – С.46–50.

*Кожина Г.М., Стрельнікова І.М., Терьошина І.Ф.,
Зеленська К.О., Гайчук Л.М., Коцій В.О.*

ОЦІНКА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В КОЛЕКТИВІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР ЯК ОДНОГО ЗІ СКЛАДНИКІВ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ, МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Актуальність: Збереження активної інтеграції українського суспільства до Європейської співдружності визначило необхідність глибокого реформування системи освіти в цілому, і зокрема, галузі підготовки медичних кадрів, що, своєю чергою, істотно змінило режим і підвищило інтенсивність навчального процесу, а також призвело до збільшення обсягів навчального навантаження.

Одним з найважливіших педагогічних завдань будь-якого вищого навчального закладу є робота зі студентами, спрямована на більш швидку й успішну їх адаптацію до системи навчання, до нової системи соціальних відносин, на освоєння ними нової ролі студентів.

Студентський вік є особливим періодом у розвитку особистості як за «кризовою насиченістю» (екзаменаційні стреси, вікові проблеми, усвідомлення змісту професійної діяльності як самореалізації та самоактуалізації та ін.), так і за насиченістю можливостей максимального розвитку здібностей і потенціалу особистості. Психологічний стан людини неможливо оцінити у відриві від стану психічного здоров'я. Це поняття розуміємо як стан благополуччя, при якому людина може реалізувати свій особистий потенціал, має змогу долати нормальні життєві напруження, протистояти звичайними життєвими стресами, продуктивно та плідно працювати, а також робити внесок у життя всього суспільства. Психічне здоров'я студента медичного закладу як майбутнього медичного працівника впливає не тільки на адаптацію до навчальної діяльності та результати навчання, а й в подальшому на успішне працевлаштування, мотивацію до професійної діяльності, професійне зростання тощо.

У контексті пошуку оптимальних шляхів збереження й зміцнення психічного здоров'я особистості особливої актуальності набуває вивчення проблеми впливу психологічного клімату колективу студентів на психічне здоров'я його членів. Негативні соціально-психологічні процеси та явища можуть стати причиною не тільки нерозуміння серед членів студентського колективу, ставити під загрозу процес та результати навчання, а й негативно відобразитися на самопочутті студентів.

Цілі та завдання: виникає необхідність розглянути психологічну атмосферу внутрішньогрупових і міжособистісних стосунків та їх вплив на кожного члена студентського колективу. Провести комплексну оцінку психологічного клімату в колективі студентів медичних сестер та його вплив на стан їх психічного здоров'я.

Матеріали та методи: у дослідження увійшли 40 студентів медичних сестер, які навчаються за спеціальністю «Медсестринство», бакалаври та магістри, у віці від 20 до 32 років. Студенти були розподілені на дві групи. Для оцінювання міжособистісних емоційних зв'язків у групі було вибрано соціометричну методика А.Ф. Фідлера.

Отримані результати: як показали результати дослідження, до соціально-психологічних чинників, які впливають на психічне здоров'я студентів медичних сестер належать: зміна життєвого стереотипу, необхідність адаптації в новому колективі, складний навчальний матеріал з вивченням латинської термінології та поглибленим знанням медичної англійської мови, складна термінологія, сувора навчальна дисципліна, необхідність відпрацювання всіх пропущених занять та лекцій, недосконалість механізмів психологічного захисту студентів, відсутність навичок саморегуляції, низька життєстійкість, неконструктивні копінг-стратегії. За методикою А.Ф. Фідлера перша група студентів медичних сестер показала найбільш високі бали у таких парах слів, як: “згода-незгода” – 3,44 та “продуктивність-непродуктивність” – 3,88. Тобто саме ці характеристики психологічного клімату привертають увагу. Зна-

чення інших пар протилежних за змістом слів розподілились у межах 2,0 та 3,33 бала. Середній бал у цій групі становив 3,11. У другій групі студентів медичних сестер найбільш високі бали зафіксовані у таких парах: “продуктивність-непродуктивність” – 5,22, “захопленість-байдужість” – 5,11 та “успішність-неуспішність” – 4,88. Інші пари протилежних за змістом слів розподілились від 3,33 до 4,66 бала. Середній бал становив 4,69. Ця група була найбільш проблемною і за рівнем академічної успішності. Для студентів було розроблено комплекс медико-психологічної корекції, до якого ввійшли: психоосвіта, тренінг позитивного самосприйняття, комунікативний тренінг та тренінг вирішення міжособистісних проблем. Протягом 6 тижнів зі студентами проводилася психокорекційна робота.

Отримані результати дозволили зробити висновки. Збереження здорового психологічного клімату в колективі студентів медичних сестер можливе за таких умов: навчання в атмосфері взаємної поваги; поважного ставлення членів студентського колективу один до одного, товариський дух та довіра; доброзичлива та ділова критика; вільний виклад особистої думки при обговоренні питань, які стосуються всього студентського колективу; відсутність тиску викладачів на студентів і визнання за ними права приймати значущі для студентської групи рішення; достатня інформованість членів студентського колективу про його завдання і стан справ щодо їх виконання; високий ступінь емоційного включення та взаємодопомоги в ситуаціях, які викликають стан фрустрації. Проведене дослідження показало значення психологічного клімату в колективі студентів медичних сестер щодо збереження психічного здоров'я кожного окремого студента як невід'ємного складника студентоцентрованого навчання на клінічній кафедрі.

Література:

1. Лісовий В.М., Капусник В.А., Марковський В.Д., Кожина А.М. Порухення адаптації студентів першого курсу до навчальної діяльності у Вищому навчальному закладі Нові напрямки впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних і фармацевтичному навчальних закладах України III–IV рівнів акредитації: Матеріали Всеукраїнської наукової навчально-методичної конференції, Тернопіль, 2011, С. 399–400.
2. Європейський простір та Болонський процес: Навчально-методичний посібник / Т.М. Димань, О.А. Боньковський, А.Г. Вовкогон. – БНАУ, 2017. – Одеса: НУ «ОМА», 2017. – 106 с.
3. Woznicki J. Bechmarcing w systemi szkolnictwa wyzszego // Wybrane Problemy. Warszawa, 2012. P. 5–14.

<i>Губарева С.А., Мухортова О.Д., Ткаченко О.В.</i> МІСЦЕ E-LEARNING ТА M-LEARNING У СУЧАСНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	42
<i>Дацук А.М., Добржанська Є.І.</i> СУЧАСНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	45
<i>Дейнека В.В.</i> СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ	46
<i>Денисенко С.А., Гойдіна В.С.,</i> СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНІ ІДЕЇ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ І ЗАПИТАМ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	49
<i>Дерев'янченко Н.В.</i> M-LEARNING ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	51
<i>Добровольська І.М., Борзова-Коссе С.І., Єрмак О.С.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК ЯК МЕТОД СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	53
<i>Єрмоленко Т.І.</i> ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ З ФАРМАКОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ ЯК ЗМІСТОВА ОСНОВА НАВЧАННЯ	55
<i>Журавльова Л.В., Сікало Ю.К., Лопіна Н.А., Цівенко О.І.</i> ЄДИНИЙ НАВЧАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ САЙТУ КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ	57
<i>Заборовська С.В., Дмитрієнко Н.Ф.</i> САМОСТІЙНА РОБОТА В ПРОСТОРІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ	60
<i>Завгородній І.В., Літовченко О.Л.</i> ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ У ВИВЧЕННІ ОСНОВ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕДИЦИНИ	61
<i>Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Авідзба Ю.Н., Литвиненко М.І., Леонтєва Л.В.</i> ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ІНДИКАТОР ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ	63
<i>Льїн В.Г.</i> РОБОТА З ДЖЕРЕЛАМИ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»	66
<i>Карпенко І.І., Железнякова Н.М., Панченко Г.Ю., Фролова-Романюк Е.Ю.</i> РОЗРОБКА І РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	67
<i>Карпенко К.І.</i> ЦІЛІ ТА ЗАСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТУДЕНТОЦЕТРОВАНОЇ ЛЕКЦІЇ	70
<i>Коваленко Н.І., Замазій Т.І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В СУЧАСНОМУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ	73
<i>Кожина Г.М., Мозгова Т.П., Лещина І.В., Федорченко С.В., Самардакова Г.О.</i> ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ З ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	76
<i>Кожина Г.М., Стрельнікова І.М., Терьошина І.Ф., Зеленська К.О., Гайчук Л.М., Коцій В.О.</i> ОЦІНКА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В КОЛЕКТИВІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР ЯК ОДНОГО ЗІ СКЛАДНИКІВ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ, МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	77